

Κατασκευή Ερωτηματολογίου Καταγραφής Γνώσεων για το Άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής σε Μαθητές και Μαθήτριες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Βασιλική Ζήση,¹ Σοφία Μπούρα,² Ελιζάνα Πολλάτου,¹ Ευγενία Γιαννιτσοπούλου,³
& Ευθύμης Κιουμουρτζόγλου²

¹ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

²ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

³ΤΕΦΑΑ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Περίληψη

Η Ρυθμική Γυμναστική (ΡΓ) αποτελεί ένα φαντασμαγορικό ολυμπιακό γυναικείο άθλημα που όμως δεν είναι ευρέως διαδεδομένο στο ευρύ κοινό, αφού η πολυπλοκότητα των κανονισμών του καθιστά δύσκολη την αξιολόγηση - κρίση από τον μη γνώστη. Ο κύριος σκοπός της έρευνας ήταν η κατασκευή έγκυρου και αξιόπιστου ερωτηματολογίου για την αξιολόγηση των γενικών και ειδικών γνώσεων για το άθλημα της ΡΓ μαθητών και μαθητριών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Το αρχικό ερωτηματολόγιο κατασκευάστηκε και ελέγχθηκε από ειδικούς του αθλήματος. Για να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα περιεχομένου και η δομική εγκυρότητα του εφαρμόστηκαν δύο πιλοτικές έρευνες, στις οποίες συμμετείχαν συνολικά 108 μαθητές και μαθήτριες αλλά και 53 αθλήτριες ΡΓ. Στην κυρίως έρευνα συμμετείχαν 274 μαθητές, ηλικίας 14-16 ετών, από επτά δημόσια Γυμνάσια και Λύκεια του νομού Αττικής. Οι ερωτήσεις με χαμηλό δείκτη διάκρισης και μη κατάλληλο δείκτη δυσκολίας (πάνω από .90 ή κάτω από .10) αφαιρέθηκαν και το τελικό ερωτηματολόγιο απαρτιζόταν από 29 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής σε 10 θεματικές ενότητες: γενικά στοιχεία περί ΡΓ, όργανα, ηλικία και ενδυμασία αθλητριών, χρονική διάρκεια προγραμμάτων, είδη αγώνων, απαιτήσεις σύνθεσης-βαθμολογία, κανόνες ομαδικού αγωνίσματος και ποινές για τυχόν λάθη. Οι δείκτες δυσκολίας των ερωτήσεων κυμάνθηκαν από .13 έως .83 ($M=.52\pm.20$), ενώ οι δείκτες διάκρισης κυμάνθηκαν από .21 έως .75 ($M=.35\pm.12$). Η εσωτερική συνοχή του ερωτηματολογίου ήταν $\alpha=.67$. Το σκορ του ερωτηματολογίου, που αντιπροσωπεύει το ποσοστό σωστών απαντήσεων κυμάνθηκε από 7.41% έως 88.89% ($M=50.05 \pm 15.27$). Συμπεραίνεται ότι το τελικό ερωτηματολόγιο είναι κατάλληλο για την αξιολόγηση των γνώσεων των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τη Ρυθμική Γυμναστική στην ελληνική γλώσσα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την έρευνα σε θεατές της ΡΓ.

Λέξεις Κλειδιά: ερωτηματολόγιο γνώσεων, αθλητισμός, μαθητές, διαδικασία κρίσης - αξιολόγησης, κοινό, θεατές, φίλαθλοι

Construction of a Questionnaire Evaluating Secondary Education Students' Knowledge about Rhythmic Gymnastics

Vasiliki Zisi,¹ Sofia Boura,² Elisana Polatou,¹ Evgenia Gianitsopoulou,³ & Efthimios Kioumourtzoglou²

¹Department of Physical Education and Sports Science, University of Thessaly, Trikala, Hellas.

²Department of Physical Education and Sports Science, University of Thrace, Komotini, Hellas

³Department of Physical Education & Sport Science, Aristoteles University of Thessaloniki, Hellas

Abstract

Rhythmic Gymnastics (RG) is a spectacular Olympic feminine sport but not widely known in the public. The evaluation complexity of each competition renders difficult the judgment from the public. The aim of the present study was to construct a valid and reliable questionnaire for the evaluation of general and special knowledge about RG, in secondary education students. RG judges and experts were involved in the construction of the initial construction. Two pilot studies were conducted in a sample of 108 students and 53 RG

athletes. The participants in the main study were 274 high school students aged 14 - 16 yrs, randomly selected from 7 public high schools in Attica prefecture. Questions with low discrimination index and inappropriate difficulty index (over .90 or under .10) were removed and the final questionnaire consisted of 26 multiple choice questions in 10 thematic units: general elements about RG, apparatus, age and costume of athletes, time duration of programs, types of competitions, composition requirements of programs for the result of judgment (artistic, technical value and execution), rules of team competition (ensemble), and penalties for the errors. The difficulty indexes ranged from .13 to .83 ($M=.52\pm.20$), while the questions' discrimination indexes ranged from .21 to .75 ($M=.35\pm.12$). Alpha cronbach was $\alpha=.67$. The participants' score in the main study ranged from 7.41% to 88.89% ($M=50.05 \pm 15.27$). In conclusion the final questionnaire is appropriate for the evaluation of high school students' knowledge about RG in Greek language and it could be useful for the research on RG spectators.

Keywords: *questionnaire construction, knowledge, Rhythmic Gymnastics, judging, evaluation, audience, spectators, sports fan*

Εισαγωγή

Η Ρυθμική Γυμναστική (ΡΓ) αποτελεί ολυμπιακό άθλημα από το 1984 και ανήκει στα λεγόμενα «μικρά» αθλήματα επειδή θεωρείται ότι δεν είναι τόσο διαδεδομένο. Όμως οι αθλήτριες με την κομψότητα τους, την χάρη των κινήσεων τους και την τέλεια εκτέλεση των προγραμμάτων τους με την συνοδεία όμορφων μουσικών κομματιών, έχουν φανατικούς οπαδούς και αποτελούν ιδανικό πρότυπο για πολλά μικρά κορίτσια σε όλο τον κόσμο. Η ΡΓ ακροβατεί μεταξύ αθλητισμού και τέχνης. Είναι ένα από τα αθλήματα που «ανήκουν» και ελέγχονται από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Γυμναστικής (International Gymnastics Federation, ή FIG). Οι αθλήτριες για την κατηγορία γυναικών πρέπει να είναι άνω των 16 ετών και μπορούν να αγωνίζονται στο ατομικό ή στο ομαδικό αγώνισμα ή «Ensemble» ή και στα δύο. Οι αθλήτριες του ατομικού αγωνίσματος της ΡΓ αγωνίζονται σε τέσσερα προγράμματα (συνθέσεις) χρησιμοποιώντας φορητά όργανα με τη συνοδεία επιλεγμένων μουσικών κομματιών. Αυτά τα όργανα είναι τα εξής πέντε: σχοινάκι, στεφάνι, μπάλα, κορύνες και κορδέλα. Εκ περιτροπής η FIG κάθε δύο συνήθως χρόνια αφαιρεί το ένα όργανο, γι' αυτό οι αθλήτριες αγωνίζονται σε τέσσερα προγράμματα. Αυτό το όργανο, που δεν χρησιμοποιείται στο ατομικό αγώνισμα, είναι ένα από τα όργανα των προγραμμάτων του ομαδικού αγωνίσματος ή Ensemble. Μία ομάδα Ensemble αποτελείται από πέντε αθλήτριες που αγωνίζονται μαζί και μία αναπληρωματική αθλήτρια. Κάθε ομάδα Ensemble στην κατηγορία γυναικών λαμβάνει μέρος στον αγώνα με δύο προγράμματα. Το ένα πρόγραμμα εκτελείται από τις αθλήτριες με τη χρήση πέντε ιδίων οργάνων (π.χ. 5 στεφάνια) ενώ το άλλο με 5 συνολικά όργανα αλλά 2 διαφορετικών τύπων, (π.χ. 3 κορδέλες και 2 μπάλες).

Η πρώτη επίσημη διοργάνωση του αθλήματος της Ρυθμικής Γυμναστικής, που τότε ονομαζόταν Μοντέρνα Γυμναστική, ήταν το 1^ο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα στην Βουδαπέστη το 1963. Συμμετείχαν

28 αθλήτριες από 10 Ευρωπαϊκές χώρες. Διεξήχθη χωρίς ειδικούς κανονισμούς για το άθλημα, αλλά η κρίση βασίστηκε στους κανονισμούς της ενόργανης γυμναστικής (Schmid, 1978). Ο πρώτος κώδικας βαθμολογίας Ρυθμικής Γυμναστικής (ΡΓ) δημιουργήθηκε 3 μήνες πριν το δεύτερο παγκόσμιο πρωτάθλημα στην Πράγα το 1965. Ήταν μια πρωτόλεια σύνθεση κανονισμών που αφορούσε περισσότερο στην κατεύθυνση του αθλήματος. Οριζε το στυλ του, ως άθλημα βασισμένο στη φυσική κίνηση του σώματος και στην εκφραστικότητα της κίνησης μέσω της μουσικής συνοδείας. Ο κώδικας βαθμολογίας ΡΓ (2005) που ισχύει σήμερα, δεν έχει καμία σχέση με τον κώδικα εκείνης της εποχής, όπως άλλωστε και το άθλημα. Ο βασικός κορμός του αποτελείται από 3 μέρη: την Τεχνική και την Καλλιτεχνική Αξία αλλά και την Εκτέλεση, της οποίας ο βαθμός είναι καθοριστικός για το αποτέλεσμα.

Παρ' όλη την προσπάθεια που γίνεται συνέχεια και τις αλλαγές που έχει υποστεί ο κώδικας και το άθλημα στο όνομα της εξαφάνισης της υποκειμενικότητας της κρίσης, δεν παύει ένα ποσοστό της κρίσης να είναι υποκειμενικό, αφού δεν υπάρχει η μεζούρα μέτρησης ή το χρονόμετρο άλλων αθλημάτων. Αν και γίνονται αξιοσημείωτες ερευνητικές προσπάθειες για την αντικειμενική αξιολόγηση των αγωνιστικών συνθέσεων με ανάλυση της κίνησης μέσα από ειδικό λογισμικό (Hökelmann, Blaser, Scholz, Plock & Veit, 2006), προς το παρόν η κρίση βασίζεται στις επιταγές του κώδικα βαθμολογίας αλλά και στο επίπεδο της ειδικής του αθλήματος γνώσης και της αθλητικής παιδείας του κριτή. Κριτές του αθλήματος μπορούν να γίνουν στην Ελλάδα καθηγήτριες Φυσικής Αγωγής με ειδικότητα Ρυθμική Γυμναστική ή πρώην αθλήτριες Ρυθμικής Γυμναστικής μετά από παρακολούθηση ειδικών σεμιναρίων και επιτυχή αποτελέσματα στις εξετάσεις που ακολουθούν. Επίσης σε κάθε διεθνή αγώνα γίνεται αξιολόγηση κριτών από τα αποτελέσματα, που πρέπει να στέλνονται στην Παγκόσμια Ομοσπονδία Γυμναστικής από τις εκάστοτε Εθνικές Ομοσπονδίες.

Η έρευνα στο άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής σε όλες γενικά τις επιστημονικές περιοχές είναι περιορισμένη. Όσον αφορά την αξιολόγηση-κρίση του αθλήματος, μία από τις πρώτες ερευνητικές προσπάθειες έγινε από την Poronic (2000), η οποία είχε σκοπό να διερευνήσει την αντικειμενικότητα των Διεθνών κριτών της Ρυθμικής Γυμναστικής στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϋ. Για να καθορισθεί αν οι κριτές ήταν προκατειλημμένοι υπέρ των αθλητριών των χωρών τους και εναντίον των αθλητριών από άλλες χώρες που βρίσκονταν σε ανταγωνισμό με τις δικές τους, ο βαθμός της κάθε κριτού στο ατομικό αγώνισμα συγκρίθηκε με τον μέσο όρο των βαθμών των υπόλοιπων κριτών της ίδιας εφορίας. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των sign-test (στον γενικό αγώνα του ατομικού) αποκάλυψε ότι οι κριτές ήταν προκατειλημμένοι στη βαθμολογία των αθλητριών. Οι κριτές βαθμολόγησαν τις αθλήτριες από την χώρα τους με ψηλότερη βαθμολογία από τους υπόλοιπους κριτές της εφορίας τους. Όμως η αρνητική βαθμολόγηση των αθλητριών που βρίσκονταν σε ανταγωνισμό με τις δικές τους δεν αποδείχτηκε.

Με αφορμή την υποκειμενικότητα της κρίσης λόγω του ανθρώπινου παράγοντα, παρουσιάστηκαν προτάσεις ερευνητών για τρόπους συμμετοχής του κοινού στην αξιολόγηση των προγραμμάτων στα αθλήματα των θερινών Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας 2004, που η βαθμολογία τους περιλαμβάνει υποκειμενικό στοιχείο από τους κριτές, όπως, οι καταδύσεις, η συγχρονισμένη κολύμβηση, η γυμναστική και άλλα. Η πρόταση των Drackett, Fong, Ko, Tanaka, και Ting, (2004) ήταν ο *παγκόσμιος κήπος* (Global Garden), δηλαδή ένα αλληλεπιδραστικό σύστημα που μπορεί να φορεθεί στα χέρια (σαν γάντια) και αφηγά την τυπική διαδικασία της βαθμολογίας (εισαγωγή του βαθμού και επίδειξη του). Αποτελείται από ένα σετ δύο αλληλεπιδραστικών συσκευών που φοριούνται στα χέρια (σαν γάντια). Όταν ο χρήστης χειροκροτεί γίνονται πράσινα και αλλάζουν χρώματα ανάλογα με τις διαφορετικές θέσεις των χεριών κάθε φορά. Έτσι πέτυχαν τους στόχους τους να σχεδιάσουν ένα νέο αλληλεπιδραστικό και χωρίς ανάγκη πολλών οδηγιών σύστημα που μπορεί να συνδέει θεατές με το αθλητικό γεγονός που παρακολουθούν και συγχρόνως μεταξύ τους. Οι Aigner, Tomitsch, Stroe και Rzepa (2004) πρότειναν ένα σύστημα ψηφοφορίας (αξιολόγησης) από τους θεατές το οποίο αξιοποιεί τη φυσική συμπεριφορά των θεατών των αθλημάτων, τα χειροκροτήματα και τις επευφημίες. Η πρόταση των Unger, Forsberg και Jacobsen (2004) ήταν οι θεατές να μπορούν να ψηφίσουν για την παρουσίαση ενός αθλητή απλά κρατώντας ψηλά μία χρωματιστή σελίδα από το αγωνιστικό πρόγραμμα του αγώνα και ανάλογα με το χρώμα να υπάρχει διαβάθμιση της βαθμολογίας. Οι Daley, και Gabriel (2004)

πρότειναν ένα απλό φορητό ηλεκτρονικό σύστημα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε αθλητικό γεγονός στο οποίο οι βαθμοί των κριτών αμφισβητούνται ή κριτικάρονται από το κοινό. Οι Hawkey, Kellar, MacKay, Parker και Reilly, (2004) πρότειναν φανερά επιδεικνυόμενα αποτελέσματα σε μεγάλες οθόνες, δηλαδή ένα οπτικό σύστημα ψηφοφορίας του κοινού. Αυτό εξασφαλίζει το περιβάλλον για την οπτική αλληλεπίδραση του κοινού διαμέσου της χρήσης χρωματιστών φυλλαδίων κατάταξης. Οι Mason, Sherwood, Rahman και Vomela, (2004) περιγράφουν την ανάπτυξη ενός συστήματος για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των θεατών στην κρίση (αξιολόγηση). Από την εφαρμογή τεχνικών σχεδιασμού, προέκυψε η δημιουργία του Olympic Audience Judging System (OAJ), μιας σταθερής κατάστασης συσκευής που χρησιμοποιεί ένα σύστημα ελέγχου με καντράν και πλήκτρα σε συνδυασμό με ομαδοποιημένες εικόνες και χρώματα για τη μεταφορά λειτουργικών πληροφοριών στο χρήστη, όπως το σκίτσο του οργάνου, στο οποίο ο αθλητής εκτελεί το πρόγραμμα του ή το μέγιστο της βαθμολογίας που μπορεί να δοθεί κ.λ.π. Οι Canceko, Caraway, Pak και Nakatsu, (2004) πρότειναν μια ειδική χειροκίνητη συσκευή με οθόνη που έχει χαρακτηριστικές κινούμενων σχεδίων που προέρχονται από τις υπάρχουσες μασκότ των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι Akers, Edinberg, Fan, Lee και Steinberg, (2004) στην έρευνα τους περιγράφουν μία μέθοδο για την ανταπόκριση του κοινού και τα υποστηρικτικά συστήματα της για χρήση σε αθλήματα που αξιολογούνται από κριτές για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Αποτελείται από ένα ασύρματο σύστημα για την εισαγωγή βαθμών και συμπεριλαμβάνει μία διαφανή διαδικασία βαθμολόγησης που ενισχύει την ομαδική γνώση για βελτιστοποίηση της συλλογικής ψήφου (βαθμολογίας). Με την εκπαίδευση των θεατών πριν και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ψήφου (βαθμολογίας) το σύστημα eyeVox δεν παρέχει μόνο σύνθετη ανατροφοδότηση στον θεατή αλλά οδηγεί τους θεατές σε κατανόηση περισσότερο ενημερωμένη (πληροφορημένη) και γι' αυτό καλύτερη εκτίμηση του αθλήματος και των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι Aboud, Albers και Nemes, (2004) στην εργασία τους περιγράφουν τη δημιουργία ενός αλληλεπιδραστικού συστήματος βαθμολόγησης (ψηφοφορίας) του κοινού, το iVO, το οποίο είναι προσαρμόσιμο και μπορεί να ενσωματωθεί σε πλατύ εύρος αθλημάτων και αγώνων.

Αρκετές από τις παραπάνω έρευνες δείχνουν την επινοητικότητα που έδειξαν σπουδαστές ούτως ώστε να βρεθούν τρόποι αξιολόγησης από το κοινό των προγραμμάτων Ρυθμικής Γυμναστικής κατά τη διάρκεια των αγώνων. Όπως αναφέρθηκε στην αρχή, η Ρυθμική Γυμναστική ως μικρό άθλημα δεν είναι ευρέως διαδεδομένη αλλά το κοινό που την παρακολουθεί έχει ειδικό ενδιαφέρον μια και οι

αθλήτριες ξεκινούν από πολύ μικρή ηλικία - 5 ή 6 ετών - και συνήθως αγωνίζονται έως την ηλικία των 20 περίπου ετών. Οι γονείς και οι στενοί συγγενείς των μικρών αθλητριών στην αρχή, και στη συνέχεια οι συμμαθητές και συμμαθήτριες, οι συνομήλικοι φίλοι και φίλες αποτελούν ένα μεγάλο μέρος του κοινού αυτού του αθλήματος. Εκτιμώντας ότι το ενδιαφέρον του κοινού είναι πολύ μεγάλο και υποθέτοντας ότι λόγω της πολυπλοκότητας της αξιολόγησης του αθλήματος, οι γνώσεις του σχετικά με τη κρίση - αξιολόγηση του αθλήματος είναι ιδιαίτερα φτωχές, έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί το επίπεδο των γνώσεων αυτού του κοινού και ειδικά των μαθητριών και μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που ηλικιακά ανταποκρίνεται στην κύρια αγωνιστική κατηγορία του αθλήματος, αλλά και αποτελεί ένα μεγάλο μέρος του κοινού του συγκεκριμένου αθλήματος.

Ο σκοπός της έρευνας είναι η κατασκευή έγκυρου και αξιόπιστου ερωτηματολογίου για την αξιολόγηση των γενικών και ειδικών γνώσεων για το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής μαθητών και μαθητριών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Στη Διεθνή βιβλιογραφία διαπιστώθηκε, μετά από έρευνα, ότι δεν υπήρχε ανάλογο ερωτηματολόγιο. Η κατασκευή αυτού του ερωτηματολογίου θα παρέχει τη δυνατότητα να αξιολογηθούν οι γνώσεις αυτού του κοινού. Εκτιμάται ακόμη ότι το ερωτηματολόγιο θα παρέχει ένα κίνητρο στους μαθητές για την αναζήτηση των σωστών απαντήσεων και επομένως την περαιτέρω ενημέρωσή τους, για την αξιολόγηση του αθλήματος, καθιστώντας τους έτσι ενημερωμένους θεατές.

Μέθοδος και Διαδικασία

1^η φάση: Έλεγχος εγκυρότητας περιεχομένου

Το αρχικό ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε από την πρόεδρο των κριτών της Ρυθμικής Γυμναστικής στην Ελλάδα και επαγγελματία - εμπειρογνώμονα κριτή για την Παγκόσμια Ομοσπονδία Γυμναστικής, με σκοπό την καταγραφή των γνώσεων του δείγματος για το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής. Περιείχε 60 ερωτήσεις σε 6 ενότητες, που αντιστοιχούσαν στις ενότητες του κώδικα βαθμολογίας Ρυθμικής Γυμναστικής, αλλά και στο ερωτηματολόγιο γνώσης κανονισμών της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Γυμναστικής. Στη συνέχεια ελέγχθηκε από ειδικούς του αθλήματος - 23 συνολικά ενεργεια Ελληνίδες διεθνείς κριτές (8 με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών) - τροποποιήθηκε, αξιολογήθηκε και επαναξιολογήθηκε.

2^η φάση: 1^η πιλοτική έρευνα - Έλεγχος εγκυρότητας περιεχομένου.

Το ερωτηματολόγιο που διαμορφώθηκε αποτελούνταν από 57 ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών.

Δόθηκε στο σύνολο των αθλητριών της Εθνικής Ομάδας (24 αθλήτριες) και σε 34 μαθητές και 41 μαθήτριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (N=75) έτσι ώστε να ελεγχθεί αν υπήρχαν προβλήματα κατανόησης στη διατύπωση των ερωτήσεων.

Μετά από επεξεργασία των αποτελεσμάτων σε συνεργασία με experts του αθλήματος, αφαιρέθηκαν όσες ερωτήσεις απαντήθηκαν σωστά σε ποσοστό κάτω από 10% γιατί θεωρήθηκαν πολύ δύσκολες και όσες απαντήθηκαν σωστά σε ποσοστό πάνω από 90% γιατί θεωρήθηκαν πολύ εύκολες. Οι ερωτήσεις άλλωστε, στις οποίες απαντούν όλοι σωστά ή όλοι λάθος δεν προσφέρουν καμιά πληροφορία για τις διαφορές των ατόμων στις μετρήσεις των ερωτηματολογίων καταγραφής γνώσεων (Thomas & Nelson, 1996). Συγκεκριμένα αφαιρέθηκαν 29 ερωτήσεις που αφορούσαν: 12 ερωτήσεις στο τεχνικό μέρος των σωματικών ασκήσεων, 1 στη μουσική συνοδεία, 5 στη τεχνική με το όργανο 9 στο (ensemble) ομαδικό αγώνισμα και 2 ερωτήσεις που αφορούσαν στα χαρακτηριστικά των οργάνων. Δύο ερωτήσεις, παρότι συγκέντρωσαν χαμηλά ποσοστά σωστών απαντήσεων, κρίθηκε απαραίτητο να παραμείνουν γιατί αφορούσαν στη βαθμολογία του αθλήματος. Επτά ερωτήσεις επαναδιατυπώθηκαν ώστε να είναι σαφείς και κατανοητές από τα παιδιά. Στην 10^η ενότητα - ποινές, συγκεντρώθηκαν δέκα ερωτήσεις που αφορούσαν στις ποινές που δίνονται από τους κριτές για τυχόν λάθη ή παραλείψεις στην αθλήτρια ή στην ομάδα που εκτελεί.

3^η φάση: 2^η πιλοτική έρευνα - Έλεγχος δομικής εγκυρότητας

Το ερωτηματολόγιο της 3^{ης} φάσης είχε 35 ερωτήσεις σε 10 ενότητες που αντιστοιχούσαν στις ενότητες του κώδικα βαθμολογίας Ρυθμικής Γυμναστικής αλλά και στο ερωτηματολόγιο γνώσης κανονισμών της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Γυμναστικής που απευθύνεται σε ειδικούς του αθλήματος. Οι απαντήσεις ήταν πολλαπλών επιλογών (multiple choice) για τις 25 πρώτες ερωτήσεις, με τέσσερις επιλογές απάντησης, αριθμός που θεωρείται ιδανικός για την κατασκευή αξιόπιστου ερωτηματολογίου γνώσεων (Thomas & Nelson, 1996), μία εκ των οποίων ήταν η επιλογή *δεν γνωρίζω*. Οι υπόλοιπες 10 ερωτήσεις είχαν καταφατική ή αρνητική μορφή (απάντηση ναι - όχι).

Διανεμήθηκε σε 14 αθλήτριες ΡΓ της εθνικής ομάδας και 15 αθλήτριες συλλόγων συνολικά 29 αθλήτριες (14-16 ετών) και 33 μαθητές γυμνασίου (16 αγόρια και 17 κορίτσια) της ίδιας ηλικιακής ομάδας, που επιλέχθηκαν τυχαία για τη δεύτερη πιλοτική έρευνα - και που φυσικά δεν συμμετείχαν στην πρώτη πιλοτική έρευνα - με σκοπό να διερευνηθεί η δομική εγκυρότητα του ερωτηματολογίου, δηλαδή να εξετασθεί αν γίνεται διάκριση μεταξύ εκείνων των ατόμων που είναι πραγματικά γνώ-

στες του αντικειμένου και εκείνων που δεν γνωρίζουν. Θεωρήθηκε ότι οι αθλήτριες ΡΓ της εθνικής ομάδας είναι οι πλέον γνώστες του αντικειμένου σε

αυτή την ηλικία και αναμένεται να δώσουν σωστότερες απαντήσεις σε σύγκριση με ένα τυχαίο δείγμα μαθητών και μαθητριών αντίστοιχης ηλικίας.

Πίνακας 1. Ποσοστά σωστών απαντήσεων των συμμετεχόντων στη 2^η πιλοτική έρευνα, τιμές χ^2 , επίπεδο σημαντικότητας και μέγεθος της επίδρασης (effect size) στις διαφορές μεταξύ αθλητριών και μαθητών.

Ερώτηση	Αθλήτριες n=29	Μαθητές n=35	χ^2	Sig.	Effect size (Cramer's V)
1. Τι είναι η Ρυθμική Γυμναστική;	100.00%	78.80%	6.93	.008	.33
2. Ολυμπιακό Αγώνισμα ή μη;	100.00%	78.80%	6.93	.008	.33
3. Ατομικό ή Ομαδικό Αγώνισμα ή και τα δύο;	96.60%	69.70%	7.63	.006	.35
4. Γυναικείο ή Αντρικό Αγώνισμα ή και τα δύο;	100.00%	66.70%	11.75	.001	.44
5. Πόσα όργανα χρησιμοποιούνται;	65.50%	60.60%	0.16	.690	.05
6. Ποια όργανα χρησιμοποιούνται;	100.00%	78.80%	6.93	.008	.33
7. Ποια είναι η επιτρεπτή ενδυμασία των αθλητριών;	100.00%	39.40%	25.95	<.001	.65
8. Επιτρέπονται στολίδια στο κεφάλι;	86.20%	48.50%	9.81	.002	.40
9. Ποια είναι η ηλικία για τη κατηγορία γυναικών;	89.70%	78.80%	1.35	.246	.15
10. Πόσες αθλήτριες στην ομάδα ensemble;	100.00%	51.50%	18.95	<.001	.55
11. Χρονική διάρκεια ατομικού προγράμματος	96.60%	18.20%	38.28	<.001	.79
12. Χρονική διάρκεια ομαδικού προγράμματος	92.60%	12.10%	38.51	<.001	.80
13. Είδη αγώνων για το ατομικό στα Παγκόσμια Πρωταθλήματα	75.00%	15.20%	22.19	<.001	.60
14. Είδη αγώνων για το ομαδικό στα Παγκόσμια Πρωταθλήματα	73.10%	21.20%	15.87	<.001	.52
15. Ποια είναι η μέγιστη βαθμολογία;	82.80%	30.30%	17.15	<.001	.53
16. Πόσες είναι οι εφορίες των κριτών;	82.10%	18.20%	24.85	<.001	.64
17. Τι βαθμολογούν οι εφορίες των κριτών;	100.00%	51.50%	18.40	<.001	.55
18. Τι εννοούμε με τον όρο Τεχνική Αξία ενός προγράμματος;	76.00%	30.30%	11.88	.001	.45
19. Κατηγορίες σωματικών ασκήσεων για τα προγράμματα;	100.00%	54.50%	17.39	<.001	.53
20. Τι εννοούμε με τον όρο Καλλιτεχνική Αξία ενός προγράμματος;	100.00%	21.20%	39.35	<.001	.80
21. Τι είδους μουσικές συνθέσεις χρησιμοποιούνται;	85.70%	69.70%	2.20	.138	.19
22. Τι εννοούμε με τον όρο Εκτέλεση ενός προγράμματος;	100.00%	51.50%	18.40	<.001	.55
23. Πως προκόπτει ο τελικός βαθμός;	75.00%	18.20%	19.82	<.001	.57
24. Πόσες αλλαγές οργάνων σε ομαδικό πρόγραμμα;	92.30%	42.40%	15.79	<.001	.52
25. Πόσοι «σχηματισμοί» σε ένα ομαδικό πρόγραμμα;	72.00%	18.20%	16.98	<.001	.54
26. Ποια στοιχεία από τα παρακάτω τιμωρούνται με ποινές;					
α. πτώση οργάνου και ανάκτηση (πίασιμο) του μετά από 2 ή 3 βήματα	100.00%	63.60%	13.08	<.001	.46
β. πιάσιμο (ανάκτηση) του οργάνου με τα δύο χέρια πίσω από πλάτη	72.40%	69.70%	0.06	.814	.03
γ. πιάσιμο (ανάκτηση) του οργάνου σε θέση στο έδαφος με τα πόδια	89.70%	75.80%	2.04	.153	.18
δ. απώλεια ισορροπίας της αθλήτριας και στήριξη της σε όργανο ή χέρι	100.00%	63.60%	13.08	<.001	.46
ε. εκούσια πτώση οργάνου αναπήδηση στο έδαφος και ανάκτηση του	100.00%	45.50%	22.29	<.001	.60
στ. ξεκίνημα του προγράμματος (πρώτη κίνηση της αθλήτριας) μετά το ξεκίνημα της μουσικής	72.40%	48.50%	3.67	.055	.24
ζ. τέλος του προγράμματος (τελευταία κίνηση της αθλήτριας) μετά το τέλος της μουσικής;	96.60%	63.60%	10.09	.001	.40
η. έξοδος από τον αγωνιστικό τάπητα οργάνου ή αθλήτριας κατά τη διάρκεια του προγράμματος	96.60%	72.70%	6.48	.011	.32
θ. καθυστερημένη ή πρόωγη παρουσίαση της αθλήτριας ή της ομάδας (ensemble) στον αγωνιστικό χώρο;	55.20%	69.70%	1.40	.237	.15
ι. τοποθέτηση αναπληρωματικού οργάνου έξω από τον αγωνιστικό τάπητα	100.00%	42.40%	24.08	<.001	.62

Για να ελεγχθεί η παραπάνω υπόθεση χρησιμοποιήθηκε η μη παραμετρική ανάλυση Crosstabs (Έλεγχος Ανεξαρτησίας) που είναι κατάλληλη για κατηγορικές μεταβλητές. Ο σχεδιασμός των πινάκων ήταν 2 X 2. Συγκρίθηκαν οι διαφορές στα ποσοστά των σωστών απαντήσεων μεταξύ αθλητριών και μαθητών με τη χρήση της τιμής Pearson χ^2 . Το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε σε $p < .05$. Υπολογίστηκε ακόμη το effect size με την τιμή του Cramér's V (.10 = χαμηλό, .30 = μέτριο, .50=υψηλό).

Τα αποτελέσματα επαλήθευσαν την ερευνητική υπόθεση αφού στην πλειοψηφία των ερωτήσεων οι αθλήτριες είχαν σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό σωστών απαντήσεων από τους μαθητές (Πίνακας 1). Στις ερωτήσεις 5, 9, 21, 26β, 26γ, 26στ και 26θ, αν και οι αθλήτριες υπερείχαν στο ποσοστό σωστών απαντήσεων δεν είχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές με τους μαθητές. Σε όλες αυτές τις ερωτήσεις τα ποσοστά σωστών απαντήσεων για τις αθλήτριες ήταν κάτω από 90%, αν και οι ερωτήσεις αφορούσαν σε βασικούς κανονισμούς του αθλήματος. Θεωρήθηκε έτσι σκόπιμο να γίνει αναδιατύπωση αυτών των ερωτήσεων αντί να αφαιρεθούν από το αρχικό ερωτηματολόγιο. Το δείγμα άλλωστε αυτής της έρευνας ήταν αρκετά μικρό και δεν επέτρεπε πιο ειδική ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Κυρίως έρευνα

Το δείγμα αποτέλεσαν 134 μαθητές και 140 μαθήτριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που επιλέχθηκαν τυχαία από δημόσια Γυμνάσια και Λύκεια του νομού Αττικής. Αρχικά ενημερώθηκαν οι μαθητές και οι γονείς τους, ότι πρόκειται για ένα

ανώνυμο και εμπιστευτικό ερωτηματολόγιο που αφορά στο άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής και δεν έχει καμία σχέση με τη σχολική επίδοση. Δεν δόθηκαν περαιτέρω διευκρινίσεις για το περιεχόμενο των ερωτήσεων και τέθηκε ο χρονικός περιορισμός των 20', που όπως διαπιστώθηκε από την πιλοτική έρευνα επαρκεί για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

Το ερωτηματολόγιο, εκτός από τις 35 ερωτήσεις της προηγούμενης φάσης περιλάμβανε και άλλες ερωτήσεις που αφορούσαν σε ορισμένα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων αλλά και την εξοικείωση τους με το άθλημα της ΡΓ. Από τα συμπληρωμένα 274 ερωτηματολόγια εξαιρέθηκαν τα 7 στα οποία οι μαθητές απάντησαν στην αρχική ερώτηση ότι δεν γνώριζαν το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής και «δεν γνωρίζω» σε όλες τις υπόλοιπες ερωτήσεις (ποσοστό 2.6%). Στατιστική ανάλυση έγινε σε 267 ερωτηματολόγια (97.4% των συμπληρωθέντων).

Στατιστική Ανάλυση - Αξιολόγηση Ερωτηματολογίου

Υπολογίστηκε ο Δείκτης Δυσκολίας κάθε ερώτησης σαν το ηπλίκο των σωστών απαντήσεων διά του συνόλου των απαντήσεων. Στη συνέχεια αξιολογήθηκε η δυνατότητα του ερωτηματολογίου να ξεχωρίζει τους γνώστες από τους μη γνώστες του αντικειμένου. Αυτό έγινε με τη χρήση του Δείκτη Διάκρισης ο οποίος υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Δείκτης Διάκρισης} = (n_H - n_L) / n$$

όπου n_H είναι η ομάδα με το υψηλότερο σκορ, n_L η ομάδα με το χαμηλότερο σκορ και n ο αριθμός των

Πίνακας 2. Βαθμός δυσκολίας ερωτήσεων, όπως εκφράζεται από το ποσοστό σωστών απαντήσεων σε κάθε ερώτηση στο αρχικό ερωτηματολόγιο (για το κείμενο κάθε ερώτησης βλέπε αντίστοιχα στον Πίνακα 1).

Ερώτηση	Αριθμός σωστών απαντήσεων	Απάντηση «Δεν γνωρίζω»	Δείκτης δυσκολίας	Ερώτηση	Αριθμός σωστών απαντήσεων	Απάντηση «Δεν γνωρίζω»	Δείκτης δυσκολίας
1	197	18	.74	19	118	52	.44
2	222	19	.83	20	170	94	.29
3	200	11	.75	21	170	34	.64
4	142	7	.53	22	110	69	.41
5	144	88	.54	23	49	108	.18
6	207	33	.78	24	87	105	.33
7	125	32	.47	25	48	129	.18
8	126	51	.47	26α	204	-	.77
9	154	47	.58	26β	194	-	.73
10	113	79	.42	26γ	167	-	.63
11	34	141	.13	26δ	192	-	.72
12	35	155	.13	26ε	141	-	.53
13	79	133	.30	26στ	150	-	.56
14	49	128	.18	26ζ	154	-	.58
15	80	93	.30	26η	186	-	.70
16	48	86	.18	26θ	173	-	.65
17	126	46	.47	26ι	154	-	.58
18	72	117	.27				

Πίνακας 3: Ποσοστά σωστών απαντήσεων του καλύτερου 27% και του χειρότερου 27% των συμμετεχόντων, τιμές χ^2 , επίπεδο σημαντικότητας και μέγεθος της επίδρασης (effect size) στις μεταξύ τους διαφορές και δείκτης διάκρισης για κάθε ερώτηση.

Ερώτηση	% σωστών απαντήσεων		χ^2	Sig.	Effect size (Cramer's V)	Δείκτης διάκρισης
	Χειρότερο 27% (n=72)	Καλύτερο 27% (n=72)				
1	36%	64%	29.57	<.001	.45	.40
2	39%	61%	26.99	<.001	.43	.35
3	39%	61%	19.24	<.001	.37	.32
4	34%	66%	17.45	<.001	.35	.35
5	15%	85%	81.57	<.001	.75	.75
6	34%	66%	38.30	<.001	.52	.46
7	27%	73%	22.21	<.001	.39	.39
8	34%	66%	14.70	<.001	.32	.32
9	40%	60%	8.30	.004	.24	.24
10	19%	81%	39.31	<.001	.52	.51
11	17%	83%	11.64	.001	.28	.21
12	24%	77%	5.40	.020	.19	.13
13	28%	73%	16.06	<.001	.33	.32
14	22%	78%	13.02	<.001	.30	.25
15	30%	70%	9.58	.002	.26	.24
16	21%	79%	12.48	<.001	.29	.24
17	28%	73%	26.74	<.001	.43	.43
18	21%	79%	19.36	<.001	.37	.33
19	31%	69%	15.05	<.001	.32	.32
20	16%	84%	29.46	<.001	.45	.42
21	30%	70%	33.03	<.001	.48	.47
22	19%	81%	45.00	<.001	.56	.56
23	27%	73%	6.76	.009	.22	.17
24	31%	69%	10.96	.001	.28	.26
25	42%	58%	0.80	.371	.08	.06
26α	43%	57%	9.15	.002	.25	.22
26β	40%	60%	16.48	<.001	.34	.31
26γ	41%	59%	10.22	.001	.27	.25
26δ	37%	63%	23.97	<.001	.41	.38
26ε	38%	62%	9.59	.002	.26	.26
26στ	47%	53%	0.56	.454	.06	.07
26ζ	41%	59%	6.03	.010	.20	.21
26η	39%	61%	11.62	.001	.29	.28
26θ	47%	53%	0.58	.448	.06	.07
26ι	51%	49%	0.07	.794	.02	-.01

ατόμων σε κάθε μία από αυτές τις ομάδες (Thomas & Nelson, 2000). Συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες ταξινομήθηκαν με βάση τον αριθμό των σωστών απαντήσεων που έδωσαν στο σύνολο του ερωτηματολογίου. Το 27% των ατόμων που συγκέντρωσαν το υψηλότερο συνολικό σκορ (n=72) και το 27% των ατόμων που συγκέντρωσαν το χαμηλότερο συνολικό σκορ (n=72) χρησιμοποιήθηκαν για να υπολογισθεί ο Δείκτης Διάκρισης (Flanagan me-

thod, Thomas & Nelson, 2000). Χρησιμοποιήθηκε η μη παραμετρική ανάλυση Crosstabs (Έλεγχος Ανεξαρτησίας) και συγκρίθηκαν οι διαφορές στα ποσοστά σωστών απαντήσεων σε κάθε ερώτηση, ανάμεσα στην καλύτερη και χειρότερη ομάδα με τη χρήση της τιμής Pearson χ^2 . Το επίπεδο σημαντικότητας σε αυτό το τεστ ορίστηκε στο $p < .01$. Για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου υπολογίστηκε ο δείκτης α cronbach συνολικά, κα-

θώς και η συμβολή της κάθε ερώτησης στην τιμή του δείκτη. Στο τέλος έγινε περιγραφική στατιστική στο τελικό ερωτηματολόγιο.

Αποτελέσματα

Δείκτης δυσκολίας

Στον Πίνακα 2 φαίνονται το σύνολο των σωστών ερωτήσεων και ο Δείκτης Δυσκολίας για κάθε ερώτηση. Οι δείκτες αυτοί κυμάνθηκαν από .13 έως .83 δηλαδή μέσα στα αποδεκτά όρια δυσκολίας και επιβεβαίωσαν την επιλογή των ερωτήσεων μετά τη 2^η πιλοτική φάση. Πιο δύσκολες ήταν οι ερωτήσεις 11 και 12, στις οποίες έδωσαν σωστές απαντήσεις το 13% των ερωτηθέντων, ενώ πιο εύκολες ήταν οι ερωτήσεις 6 και 2 με ποσοστά σωστών απαντήσεων 78% και 83% αντίστοιχα.

Δείκτης Διάκρισης

Στον Πίνακα 3 φαίνεται ο δείκτης διάκρισης για κάθε ερώτηση. Στις ερωτήσεις 12, 23, 25, 26στ, 26θ, 26ι, ο δείκτης αυτός ήταν κάτω από .20, δηλα-

δή κάτω από τα αποδεκτά όρια. Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 3, στις παραπάνω ερωτήσεις οι διαφορές στα ποσοστά των σωστών απαντήσεων μεταξύ των χειρότερων και καλύτερων εξεταζόμενων ήταν μικρότερες σε σχέση με τις υπόλοιπες ερωτήσεις και ήταν οι μόνες περιπτώσεις στις οποίες οι διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων δεν ήταν στατιστικά σημαντικές (σε επίπεδο $p < .01$), δηλαδή δεν γίνονταν καλή διάκριση ανάμεσα σε γνώστες και μη γνώστες.

Αξιοπιστία του ερωτηματολογίου

Η ανάλυση αξιοπιστίας του αρχικού ερωτηματολογίου παρουσίασε ένα δείκτη $\alpha = .62$. Στον Πίνακα 4 παρουσιάζεται η ανάλυση αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου. Φαίνεται ότι οι ερωτήσεις που είχαν τους χαμηλότερους δείκτες διάκρισης (12, 23, 25, 26στ, 26θ, 26ι) είχαν και την χαμηλότερη συμβολή στην διαμόρφωση του τελικού σκορ του ερωτηματολογίου. Οι ερωτήσεις αυτές αφαιρέθηκαν και το τελικό ερωτηματολόγιο είχε ένα ικανοποιητικό δείκτη αξιοπιστίας $\alpha = .67$.

Πίνακας 4. Ανάλυση αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου

Ερώτηση	Corrected Item - Total correlation	Alpha if item deleted	Ερώτηση	Corrected Item - Total correlation	Alpha if item deleted
1	.32	.60	19	.13	.62
2	.29	.61	20	.35	.60
3	.25	.61	21	.27	.61
4	.12	.62	22	.33	.60
5	.46	.59	23	.07	.62
6	.34	.60	24	.07	.63
7	.16	.62	25	-.05	.63
8	.13	.62	26α	.08	.63
9	.08	.63	26β	.21	.61
10	.29	.61	26γ	.09	.63
11	.21	.62	26δ	.26	.61
12	.06	.63	26ε	.15	.62
13	.15	.62	26στ	-.08	.64
14	.17	.62	26ζ	.11	.62
15	.13	.62	26η	.14	.62
16	.11	.62	26θ	-.03	.64
17	.31	.60	26ι	.03	.63
18	.22	.61			

Περιγραφική στατιστική τελικού ερωτηματολογίου.

Το τελικό ερωτηματολόγιο (Παράρτημα 3) αποτελείται από 29 ερωτήσεις που είναι κατανομημένες σε 10 ενότητες. Το σκορ κάθε ατόμου στο ερωτηματολόγιο υπολογίστηκε σαν το ποσοστό επιτυχίας του δηλαδή ο αριθμός σωστών απαντήσεων / 29 X 100. Το σκορ κυμάνθηκε από 7.41% έως 88.89% ($M = 50.05 \pm 15.27$). Στον Πίνακα 5 φαίνεται η κατανομή των συμμετεχόντων στα τεταρτημόρια της βαθμολογίας ανάλογα με το σκορ τους.

Πίνακας 5. Κατανομή των συμμετεχόντων ανάλογα με τη βαθμολογία τους

Σκορ	Αριθμός	Ποσοστό %
<25%	12	4.4
25 - 50%	123	46.2
50% - 75%	121	45.4
>75%	11	4.0

Συζήτηση

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η κατασκευή έγκυρου και αξιόπιστου ερωτηματολογίου καταγραφής γνώσεων των μαθητριών και μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής. Από την αναζήτηση μας στον Ελληνικό και Διεθνή «χώρο της Γυμναστικής» δεν βρέθηκε κάποιο άλλο ανάλογο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο που προέκυψε αποτελείται τελικά από 29 ερωτήσεις, που βάσει των αποτελεσμάτων της παρούσας εργασίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να διαπιστωθούν οι γνώσεις ενός ενημερωμένου θεατή του αθλήματος. Οι μη γνώστες του αθλήματος εξαιρέθηκαν από την έρευνα και από το σύνολο των 274 ερωτηθέντων μαθητών, εξαιρέθηκαν οι επτά που απάντησαν ότι δεν γνώριζαν το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής και επίσης επέλεξαν την απάντηση δεν γνωρίζω σε όλες τις υπόλοιπες ερωτήσεις. Το ποσοστό αυτό του 2.6% είναι ιδιαίτερα χαμηλό γι το συγκεκριμένο δείγμα, αν αναλογιστεί κανείς ότι η Ρυθμική Γυμναστική δεν ανήκει στα ευρέως διαδεδομένα αθλήματα, αλλά στα λεγόμενα «μικρά» αθλήματα και επίσης ότι είναι ένα καθαρά γυναικείο αγώνισμα. Θεωρήθηκε ακόμη ότι οι γνώσεις των μαθητών θα ήταν στην πλειοψηφία κάτω του μετρίου, γιατί η Ρυθμική γυμναστική σαν άθλημα δεν είναι διαδεδομένο, όμως για κάποιες ενότητες, όπως θα φανεί και στη συνέχεια, ο αριθμός των μαθητών που απάντησαν σωστά ήταν αρκετά μεγάλος.

Από τα τεστ αξιοπιστίας και εγκυρότητας της παρούσας μελέτης φάνηκε ότι η τελική μορφή του ερωτηματολογίου που κατασκευάστηκε (Παράρτημα 3) είναι έτοιμη να χρησιμοποιηθεί από ερευνητές για την καταγραφή των γνώσεων για το άθλημα της ΡΓ, τουλάχιστον σε μαθητές Γυμνασίου. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου διακρίνονται σε 6 ενότητες, ανάλογα με το περιεχόμενό τους (βλέπε Παράρτημα). Αναλυτικά: Γενική γνώση (όργανα, αθλήτριες, ενδυμασία αθλητριών, βαθμολογία - 12 ερωτήσεις), Τεχνική Αξία (15 ερωτήσεις), Καλλιτεχνική Αξία (13 ερωτήσεις), Εκτέλεση (4ερωτήσεις), Ομαδικό αγώνισμα - ensemble (11 ερωτήσεις), Χαρακτηριστικά των οργάνων (6 ερωτήσεις).

Στην πρώτη ενότητα, που αφορά στις γενικές γνώσεις, απάντησε σωστά ένα αρκετά υψηλό ποσοστό των μαθητών, 71.25% κατά μέσο όρο, με ανώτερη τιμή εκείνη της 2^{ης} ερώτησης στην οποία 83.1% απαντά σωστά ότι η Ρυθμική Γυμναστική είναι Ολυμπιακό Αγώνισμα και χαμηλότερη τιμή εκείνη της 4^{ης} ερώτησης στην οποία ένα μεγάλο ποσοστό 43.1%, απαντά λανθασμένα ότι η ΡΓ είναι άθλημα ανδρών και γυναικών. Σημαντικό ρόλο στην ενημέρωση των μαθητών έχουν παίζει τα ΜΜΕ και οι επιτυχίες της Εθνικής Ομάδας Ensemble για την καλύτερη ενημέρωση τους αλλά και του κοινού που παρακο-

λουθεί τους αγώνες. Όμως επίσης αρκετοί θεατές προφανώς συγχέουν το άθλημα της ΡΓ με εκείνο της Ενόργανης Γυμναστικής και γι' αυτό ποσοστό αρκετά υψηλό 43.1% απαντά ότι είναι άθλημα ανδρών και γυναικών.

Στις ενότητες που αφορούν γενικούς κανονισμούς του αθλήματος, δηλαδή όργανα, ενδυμασία, αριθμό και ηλικία αθλητριών στο ομαδικό αγώνισμα, το ποσοστό των σωστών απαντήσεων είναι αρκετά υψηλό. Συγκεκριμένα, το 77.5% γνωρίζει ποια είναι τα όργανα της Ρυθμικής Γυμναστικής, αλλά στην ερώτηση που αφορά στον αριθμό των οργάνων απαντά σωστά μόνο το 53.9%. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε σύγχυση που δημιουργείται κυρίως σ' αυτούς που έχουν μερική γνώση του αθλήματος, από την ιδιαιτερότητα των κανονισμών του αθλήματος, σύμφωνα με τους οποίους οι αθλήτριες αγωνίζονται μόνο σε 4 συγκεκριμένα όργανα, από τα 5 του αθλήματος, τα οποία αλλάζουν κάθε δύο χρόνια. Όσον αφορά την ενδυμασία των αθλητριών, ποσοστό 47% απαντά σωστά και στις δύο ερωτήσεις γεγονός που καταδεικνύει τη δύναμη της εικόνας (τηλεόραση, αγώνες). Ακόμη και αν οι μαθητές δεν γνωρίζουν κανονισμούς, μπορούν και μόνο από την παρατήρηση των αθλητριών να γνωρίζουν τα επιτρεπτά και μη επιτρεπτά στοιχεία της ενδυμασίας τους. Περισσότεροι από τους μισούς μαθητές (57.7%), γνώριζαν ότι οι αθλήτριες πρέπει να είναι 16 ετών και μεγαλύτερες για αγωνίζονται στην κατηγορία γυναικών, αλλά ήταν μικρότερο το ποσοστό των μαθητών (42.3%) που γνώριζαν ότι ο αριθμός των αθλητριών που αποτελούν μια ομάδα (*ensemble*) είναι πέντε και μία ακόμα ως αναπληρωματική.

Στις επόμενες ενότητες, που οι ερωτήσεις αφορούν σε πιο ειδικούς κανονισμούς του αθλήματος, το ποσοστό των σωστών απαντήσεων περιορίζεται και διακρίνονται οι περιορισμένες γνώσεις για το λιγότερο γνωστό ομαδικό αγώνισμα (*ensemble*) της ΡΓ. Στην ερώτηση που αφορά στη χρονική διάρκεια των προγραμμάτων του ατομικού αγώνισματος, απαντά σωστά (1'15'' - 1'30'') μόνο το 12.7%, ενώ για την ερώτηση που αφορούσε στη χρονική διάρκεια των ομαδικών προγραμμάτων (*ensemble*) η στατιστική ανάλυση έδειξε ότι δεν γίνονταν καλή διάκριση ανάμεσα σε γνώστες και μη γνώστες και έτσι εξαιρέθηκε από το τελικό ερωτηματολόγιο. Όσον αφορά τα είδη των αγώνων που υπάρχουν για τα Παγκόσμια Πρωταθλήματα, απαντά σωστά για το ατομικό αγώνισμα ένα σχετικά μικρό ποσοστό (29.6%), ενώ για το ομαδικό αγώνισμα το ποσοστό των σωστών απαντήσεων είναι ακόμη μικρότερο (18.4%).

Στην έβδομη ενότητα, οι ερωτήσεις 15-17 αφορούν στην αξιολόγηση των προγραμμάτων με ποσοστό 31.7% κατά μέσο όρο σωστών απαντήσεων. Ειδικότερα 30% των ερωτηθέντων απαντά σωστά

ότι η μέγιστη βαθμολογία για μια αθλήτρια ή για μία ομάδα (Ensemble) είναι 20.00 βαθμοί, 18% απαντά σωστά ότι τρεις εφορίες κριτών αξιολογούν ένα πρόγραμμα ενώ αρκετά υψηλότερο ποσοστό 47.2% απαντά ότι οι εφορίες των κριτών βαθμολογούν την Τεχνική Αξία, την Καλλιτεχνική Αξία και την Εκτέλεση του προγράμματος. Μία προσεκτικότερη ανάγνωση των ερωτήσεων από τους μαθητές λογικά θα οδηγούσε σε υψηλότερο ποσοστό σωστών απαντήσεων και στη 16 ερώτηση όπου ζητείται ο αριθμός των εφοριών αφού οι σχεδόν 20 ποσοστιαίες μονάδες διαφορά ανάμεσα στις δύο ερωτήσεις δεν μπορεί να δικαιολογηθεί διαφορετικά.

Στην όγδοη ενότητα, οι ερωτήσεις 18-23 αφορούν στη σύνθεση των προγραμμάτων. Η ερώτηση 23 αυτής της ενότητας, που αφορά στον τρόπο με τον οποίο προκύπτει ο τελικός βαθμός, έχει εξαιρεθεί από το τελικό ερωτηματολόγιο γιατί θεωρήθηκε ότι υψηλό ποσοστό ερωτηθέντων απαντά σωστά τυχαία, αφού από τη στατιστική ανάλυση διαπιστώθηκε ότι οι γνώστες και οι μη γνώστες του αθλήματος δεν διαφοροποιούνται ως προς τη σωστή απάντηση. Το ποσοστό των σωστών απαντήσεων ήταν υψηλότερο στην ερώτηση για το είδος της μουσικής σύνθεσης που χρησιμοποιείται στα προγράμματα Ρυθμικής Γυμναστικής, όπου το 63.7% των ερωτηθέντων απάντησε σωστά ότι η μουσική σύνθεση μπορεί να είναι ένα μουσικό κομμάτι ή μείξη αρμονικών μουσικών κομματιών χωρίς τραγούδι. Τα μικρότερα ποσοστά σωστών απαντήσεων ήταν στις ερωτήσεις που αφορούσαν στους όρους Τεχνική (27%) και Καλλιτεχνική Αξία (28.8%) ενός προγράμματος. Είναι φυσικό οι όροι αυτοί να είναι σχεδόν άγνωστοι στα παιδιά αφού είναι αρκετά εξειδικευμένοι. Στις άλλες δύο ερωτήσεις που αφορούσαν στις κατηγορίες των σωματικών ασκήσεων 44.2% και στον όρο Εκτέλεση 41.2% τα ποσοστά των σωστών απαντήσεων ήταν μεγαλύτερα γιατί προφανώς οι γνώστες του αθλήματος έχοντας παρακολουθήσει αγώνες από την τηλεόραση ή στο γήπεδο πιθανόν θα πρόσεχαν τις ασκήσεις που εκτελούσαν οι αθλήτριες και φυσικά τα πιθανά λάθη εκτέλεσης των αθλητριών.

Στην ένατη ενότητα, οι ερωτήσεις 24 και 25 αφορούν στο ομαδικό αγώνισμα (ensemble). Η ερώτηση 25 που αφορά στον αριθμό των «σχηματισμών» (σχήματα όπως κύκλος, τετράγωνο, τρίγωνο κ.λ.π. που μπορούν να σχηματισθούν από τις αθλήτριες) που θα πρέπει να υπάρχουν υποχρεωτικά σε ένα ομαδικό πρόγραμμα, εξαιρέθηκε από το τελικό ερωτηματολόγιο, μετά τις σχετικές αναλύσεις. Φαίνεται ότι ο σχηματισμός δεν είναι κάτι ξεκάθαρο για τους θεατές. Το πόσο εύκολα θα αναγνωρίσει ο θεατής έναν σχηματισμό στο ομαδικό αγώνισμα της Ρυθμικής άλλωστε εξαρτάται και από την απόσταση αλλά και από την οπτική γωνία που έχει. Όσο πιο μακριά βρίσκεται κάποιος και όσο πιο ψηλά στις κερκίδες κάθεται, τόσο πιο εύκολα μπορεί να α-

ναγνωρίσει ένα σχηματισμό, αφού το οπτικό του πεδίο είναι πιο ευρύ. Η θέση αυτή όμως βρίσκεται μάλλον στις τελευταίες προτιμήσεις των θεατών, αφού οι περισσότεροι προσπαθούν να καθίσουν όσο πιο μπροστά και όσο πιο κοντά στο γήπεδο γίνεται. Το οπτικό πεδίο του θεατή επηρεάζει προφανώς, αλλά σε μικρότερο βαθμό, και το πόσο εύκολα μπορεί να αναγνωρίσει τις αλλαγές των οργάνων, αφού στη συγκεκριμένη ερώτηση (24) μόνο το 32.6% των ερωτηθέντων απάντησε σωστά. Δεν αποκλείεται βέβαια και η περίπτωση να υπάρχει πρόβλημα στην κατανόηση της ερώτησης.

Στην δέκατη ενότητα, δηλαδή στις ερωτήσεις 26α έως 26ι, που αφορά στις ποινές για πιθανά λάθη, ζητήθηκε από τους μαθητές να εντοπίσουν τα στοιχεία που τιμωρούνται με ποινές. Οι ερωτηθέντες απάντησαν σωστά σε ποσοστό 66.2% κατά μέσο όρο. Όμως και σ' αυτήν την ενότητα αφαιρέθηκαν τρεις ερωτήσεις και συγκεκριμένα οι 26στ, 26θ και 26ι, μετά τις σχετικές αναλύσεις για να καταστεί το ερωτηματολόγιο αξιόπιστο. Το ποσοστό των σωστών απαντήσεων κυμαίνονταν γύρω στο 50%, αλλά ο δείκτης διάκρισης ήταν πολύ χαμηλός, δηλαδή οι ερωτήσεις τυχαία απαντήθηκαν σωστά. Η ερώτηση που αναφέρεται στην *καθυστερημένη ή πρόωγη παρουσίαση της αθλήτριας ή της ομάδας (ensemble) στον αγωνιστικό χώρο* (26στ), αφορά στην πειθαρχία των αθλητριών και δεν είναι δύσκολο να προσπαθήσει να μαντέψει κάποιος τη σωστή απάντηση ανάλογα με την εμπειρία του από άλλα αθλήματα. Οι άλλες δύο όμως ερωτήσεις που αφορούν στο συγχρονισμό μουσικής κι κίνησης κατά την έναρξη του προγράμματος και στην τοποθέτηση αναπληρωματικού οργάνου έξω από τον αγωνιστικό τάπητα, φαίνεται ότι αφορούν σε πολύ εξειδικευμένη γνώση και που δεν μπορεί να την έχει ένας απλός θεατής.

Το ερωτηματολόγιο αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη συλλογή δεδομένων από άλλες ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού μας ή και από μικρότερους μαθητές. Ίσως με παραλλαγές ανάλογες με τους κανονισμούς κάποιου άλλου από τα λεγόμενα μικρά αθλήματα, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την καταγραφή των γνώσεων γύρω απ' αυτά. Οποσδήποτε τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί χρήζουν περαιτέρω αναλύσεων γιατί ο όγκος τους ήταν πολύ μεγάλος και ο κύριος σκοπός της εργασίας ήταν η κατασκευή του ερωτηματολογίου και ο έλεγχος του για να βρεθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για εγκυρότητα και αξιοπιστία και όχι οι συγκριτικές αναλύσεις των δεδομένων του. Φυσικά άλλες επιστημονικές έρευνες γύρω από το άθλημα της ΡΓ θεωρούνται απαραίτητες μια και οι υπάρχουσες είναι ελάχιστες, για την προαγωγή του αθλήματος και ίσως την εξέλιξη του και προς άλλες παρεμφερείς μορφές ακόμα πιο ελκυστικές για το ευρύ κοινό αλλά και για τα ΜΜΕ που επηρεάζουν σημαντικά τη μελλοντική θεαματικότητα των αθλημάτων.

Σημασία για τη Φυσική Αγωγή

Το σχολικό πρόγραμμα Φυσικής Αγωγής προβλέπει πολύ λίγο χρόνο για τη διδασκαλία απλών στοιχείων των λεγόμενων μικρών αθλημάτων - όπως το άθλημα της ΡΓ - στο Γυμνάσιο και καθόλου στο Λύκειο (π.χ. Σιγάλας, 2001). Το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής, ακριβώς επειδή συνδυάζει τον αθλητισμό με τον χορό και την έκφραση δια μέσου της μουσικής και της κίνησης, είναι ιδιαίτερα αγαπητό στα παιδιά όλων των ηλικιών. Η απλή μορφή του αθλήματος και όχι η αγωνιστική επιτρέπει στους μαθητές και στις μαθήτριες όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων να ασχοληθούν με το άθλημα, αφού δεν απαιτεί ιδιαίτερα φυσικά σωματικά προσόντα. Το ερωτηματολόγιο που παρουσιάζεται στην παρούσα έρευνα μπορεί να φανεί ένα καλό διδακτικό εργαλείο για τον Καθηγητή Φυσικής Αγωγής, αφού μπορεί να το χρησιμοποιήσει για να ελέγξει τις γνώσεις των μαθητών για τη Ρυθμική Γυμναστική και έτσι έμμεσα να τους δώσει το ερέθισμα να γνωρίσουν καλύτερα αυτό το άθλημα.

Σημασία για την Ποιότητα Ζωής

Οι μαθητές και μαθήτριες με προηγούμενη αθλητική εμπειρία στην παρούσα έρευνα, είχαν ψηλότερα ποσοστά στη γνώση σε σχέση με εκείνους που δεν είχαν ασχοληθεί με κάποιο άθλημα. Αυτό το γεγονός μας δείχνει ότι ο αθλητισμός είναι τρόπος ζωής και όσοι αθλούνται έχουν ευρύτερο πεδίο γνώσεων και πληροφοριών. Οι γνώσεις για ένα άθλημα και κυρίως για τους κανονισμούς του και τον τρόπο ανάδειξης των νικητών, μπορεί να το κάνουν ιδιαίτερα ελκυστικό για τον θεατή. Στο σύγχρονο τρόπο ζωής η προσκόλληση σε κάποια αθλήματα, έστω και σαν θεατής, μπορεί να περιορίσει την προσκόλληση σε άλλες μη υγιεινές συνήθειες, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Οι γνώσεις για κάποιο άθλημα μπορεί ακόμη να είναι ένα μέσο παρακίνησης για συμμετοχή σ' αυτό το άθλημα ή παρόμοιες μορφές γύμνασης.

Βιβλιογραφία

- Aboud, S., Albers, M., & Nemes, T. (2004) *iVO Interactive Voting for the Olympics*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004, Vienna Austria. http://facultypages.scad.edu/~jkolko/studentWor/370/SC_SCAD-iVo.pdf
- Aigner, W., Tomitsch, M., Stroe, M., & Rzepa, R. (2004). *Be a Judge! - Wearable Wireless Motion Sensors for Audience Participation*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004 Vienna Austria. http://deco.inso.tuwien.ac.at/fileadmin/user_upload/BeAJudge.pdf
- Akers, E., Edinberg, R., Fan, J., Lee, Y.L., & Steinberg, G. (2004). *EyeVox: A Collaborative Scoring Process*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004 Vienna Austria. <http://www.id.iit.edu/papers/eyevox.pdf>
- Canceko, J., Caraway, B., Pak, S., & Nakatsu, K., (2004). *KONEKT: Connecting the audience through judging at the Olympic Games*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004 Vienna Austria. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=986182&dl=acm&coll=&CFID=15151515&CFTOKEN=6184618>
- Daley, W., & Gabriel, I., (2004). *System for Audience Participation in Event Scoring at the 2004 Olympic Games*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004 Vienna Austria. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=986187>.
- Drackett, C., Fong, V., Ko, J., Tanaka, S., & Ting, S. (2004) *Global Garden: A Vision of the Universal Scoring Device*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004 Vienna Austria. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=985921.986179&coll=GUIDE&dl=ACM&type=series&idx=985921&part=Proceedings&WantType=Proceedings&title=Conference%20on%20Human%20Factors%20in%20Computing%20Systems&CFID=1111111&CFTOKEN=222222>
- Hawkey, K., Kellar, M., MacKay, B., Parker, K., & Reilly, D. (2004). *From cookies to puppies to athletes: Designing a visual audience voting system*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004 Vienna Austria. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=986178&dl=ACM&coll=portal>.
- Hökelmann, A., Blaser, P., Scholz, S., Plock, S., & Veit, S. (2006). *Quantitative and Qualitative Analysis of World Standing in Group Competition in the Sport of Rhythmic Gymnastics*. In H. Dancs, M. Hughes and P. O'Donoghue (Eds.), *Proceedings of the 7th World Congress of Performance Analysis in Sport* (pp. 175-179). Szombathely, Hungary: Daniel Berzsenyi College.
- Κώδικας Βαθμολογίας Ρυθμικής Γυμναστικής. Διεθνής Ομοσπονδία Γυμναστικής. (2005). Μετάφραση για την Ελληνική Γυμναστική Ομοσπονδία: Σοφία Μπούρα, Ζήση Βασιλική. Ελληνική Γυμναστική Ομοσπονδία, Μάρτιος 2005.
- Mason, M., Sherwood, T., Rahman, M., & Vomela, M. (2004). *Development of an Olympic audience*

judging system. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004 Vienna Austria. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=986175&jmp=references&coll=GUIDE&dl=ACM&CFID=7884289&CFTOKEN=55109775>.

Σιγάλας, Γ. - Επιμέλεια Έκδοσης (2001). Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο κατά το σχολικό έτος 2001 - 2002, Τεύχος Γ'. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεως διδακτικών Βιβλίων.

Popovic, R. (2000) International bias detected in judging rhythmic gymnastics competition at Sydney - 2000 Olympic Games. *Facta Universitatis. Physical Education and Sport*, 1, (7), 1 - 13. *Site: <http://www.fig-gymnastics.com>. International Gymnastics Federation.*

Schmid, A. (1978). *Gymnastique rythmique sportive*. France: Vigot

Thomas, J.R., & Nelson, J.K. (1996). *Research methods in physical activity*, 3rd ed. Champaign, IL: Human Kinetics.

Thomas, J.R., & Nelson, J.K. (2000). Μέθοδοι έρευνας στη φυσική δραστηριότητα (Κ. Καρτερολιώτης, επιμέλεια για την ελληνική έκδοση). Αθήνα: Εκδόσεις Πασχαλίδη.

Unger, P., Forsberg, K., & Jacobsen, J.H. (2004). *PHOTOVOTE - Olympic judging system*. CHI / Student Competition, 24-29/04/2004, Vienna. Austria. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=986184&jmp=cit&coll=GUIDE&dl=ACM&CFID=7884289&CFTOKEN=55109775>

Παράρτημα: 3 Τελικό ερωτηματολόγιο 29 ερωτήσεων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

Το ερωτηματολόγιο αυτό αξιολογεί τις στοιχειώδεις γενικές και ειδικές γνώσεις των μαθητριών/μαθητών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής και συμπληρώνεται ανώνυμα. Παρακαλώ να διαβάσετε με προσοχή τις ερωτήσεις και να σημειώσετε την απάντηση που θεωρείτε σωστή με ν στην αντίστοιχη ειδική θέση δεξιά.

Σας ευχαριστώ πολύ για την συμμετοχή σας.

Γνωρίζεις το άθλημα της Ρυθμικής Γυμναστικής;

Ναι		Όχι	
-----	--	-----	--

Πως θα χαρακτηρίζες τις γνώσεις σου για τη Ρυθμική Γυμναστική;

Άριστες		Πολύ καλές		Καλές		Μέτριες		Ελάχιστες	
---------	--	------------	--	-------	--	---------	--	-----------	--

1η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΡΥΘΜΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ	
1. Τι είναι η Ρυθμική Γυμναστική;	
α) γυμναστική σε σταθερά όργανα	
β) είδος μοντέρνου χορού	
γ) γυμναστική με φορητά όργανα και συνοδεία μουσικής	
δ) δεν γνωρίζω	
2. Η Ρυθμική Γυμναστική:	
α) δεν είναι Ολυμπιακό αγώνισμα	
β) είναι Ολυμπιακό αγώνισμα	
γ) έγινε Ολυμπιακό αγώνισμα στην Ολυμπιάδα της Αθήνας του 2004	
δ) δεν γνωρίζω	
3. Η Ρυθμική Γυμναστική είναι :	
α) ατομικό και ομαδικό αγώνισμα	
β) ομαδικό αγώνισμα	
γ) ατομικό αγώνισμα	
δ) δεν γνωρίζω	
4. Η Ρυθμική Γυμναστική είναι :	
α) αντρικό αγώνισμα	
β) γυναικείο αγώνισμα	
γ) γυναικείο και αντρικό αγώνισμα	
δ) δεν γνωρίζω	
2η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΟΡΓΑΝΑ	
5. Πόσα είναι τα όργανα που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση προγραμμάτων στη Ρυθμική Γυμναστική;	
α) 3	
β) 4	
γ) 5	
δ) δεν γνωρίζω	
6. Ποια όργανα χρησιμοποιούνται στη Ρυθμική Γυμναστική;	
α) σχοινάκι - στεφάνι - μπάλα - κορόνες - κορδέλα	
β) δίζυγο - δοκός - κρίκοι - μονόζυγο - ίππος με λαβές	
γ) σχοινάκι - σημαιάκια - κορδέλα - λάστιχα - μπάλα	
δ) δεν γνωρίζω	

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ	
7. Ποια είναι η επιτρεπτή ενδυμασία των αθλητριών της Ρυθμικής Γυμναστικής;	
α) κορμάκι ή κορμάκι με μακρύ καλσόν ή κορμάκι με φούστα	
β) φούστα και εφαρμοστό μπλουζάκι	
γ) κορμάκι	
δ) δεν γνωρίζω	
8. Επιτρέπονται από τους κανονισμούς συμπληρωματικά στολίδια στο κεφάλι και στο σώμα των αθλητριών όπως : καπέλα, φτερά, κορδέλες, κολλέ κ.α;	
α) ναι	
β) όχι	
γ) δεν αναφέρεται κάτι σχετικό στους κανονισμούς (στον Κώδικα Βαθμολογίας);	
δ) δεν γνωρίζω	

4^η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ	
9. Ποια είναι η ηλικία των αθλητριών της Ρυθμικής Γυμναστικής για την κατηγορία γυναικών;	
α) μόνο μεγαλύτερες των 18 ετών	
β) μικρότερες των 20 ετών	
γ) 16 ετών και μεγαλύτερες	
δ) δεν γνωρίζω	
10. Πόσες αθλήτριες αποτελούν μία ομάδα (ensemble);	
α) 5 + 1 αναπληρωματική	
β) 6 + 1 αναπληρωματική	
γ) 4 + 1 αναπληρωματική	
δ) δεν γνωρίζω	

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
11. Ποια είναι η επιτρεπτή χρονική διάρκεια ενός ατομικού προγράμματος;	
α) από 2' - 2'.15''	
β) από 1'.30'' - 1'.45''	
γ) από 1'.15'' - 1'.30''	
δ) δεν γνωρίζω	

6^η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΕΙΔΗ ΑΓΩΝΩΝ	
12. Ποια είδη αγώνων υπάρχουν για το ατομικό αγώνισμα της Ρυθμικής Γυμναστικής στα Παγκόσμια Πρωταθλήματα;	
α) Αγώνας για το σύνθετο ατομικό (ανάδειξη πρωταθλήτριας αθλήτριας για το σύνολο των 4 προγραμμάτων που εκτέλεσε) & Τελικός αγώνας για κάθε όργανο (ανάδειξη πρωταθλήτριας αθλήτριας για το κάθε όργανο ξεχωριστά).	
β) Αγώνας για το σύνθετο ομάδων του ατομικού αγωνίσματος (ανάδειξη πρωταθλήτριας ομάδας αποτελούμενης από 3 ή 4 αθλήτριες του ατομικού αγωνίσματος μιας χώρας) & Αγώνας για το σύνθετο ατομικό (ανάδειξη πρωταθλήτριας αθλήτριας για το σύνολο των 4 προγραμμάτων που εκτέλεσε) & Τελικός αγώνας οργάνων (ανάδειξη πρωταθλήτριας αθλήτριας για το κάθε όργανο ξεχωριστά)	
γ) Αγώνας για το σύνθετο ομάδων του ατομικού αγωνίσματος (ανάδειξη πρωταθλήτριας ομάδας αποτελούμενης από 3 ή 4 αθλήτριες του ατομικού αγωνίσματος μιας χώρας) & Τελικός αγώνας για κάθε όργανο (ανάδειξη πρωταθλήτριας αθλήτριας για το κάθε όργανο ξεχωριστά) .	
δ) δεν γνωρίζω	

13. Ποια είδη αγώνων υπάρχουν για το ομαδικό αγώνισμα (Ensemble) της Ρυθμικής Γυμναστικής στα Παγκόσμια Πρωταθλήματα;	
α) Αγώνας για το σύνθετο ομαδικό (ανάδειξη πρωταθλήτριας ομάδας (Ensemble) αποτελούμενης από 5 αθλήτριες μιας χώρας που αγωνίζονται μαζί)	
β) Αγώνας για το σύνθετο ομαδικό (ανάδειξη πρωταθλήτριας ομάδας (Ensemble) αποτελούμενης από 5 αθλήτριες μιας χώρας που αγωνίζονται μαζί) και Τελικός αγώνας για το σύνολο των προγραμμάτων τους	
γ) Αγώνας για το σύνθετο ομαδικό (ανάδειξη πρωταθλήτριας ομάδας (Ensemble) αποτελούμενης από 5 αθλήτριες μιας χώρας που αγωνίζονται μαζί) και Τελικός αγώνας για κάθε ένα από τα δύο προγράμματα τους ξεχωριστά	
δ) δεν γνωρίζω	

7η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

14. Η μέγιστη βαθμολογία για μια αθλήτρια ή για μία ομάδα (Ensemble) Ρυθμικής Γυμναστικής είναι:	
α) 20.00 β.	
β) 30.00 β.	
γ) 40.00 β.	
δ) δεν γνωρίζω	
15. Πόσες ομάδες - (εφορίες) κριτών βαθμολογούν ένα πρόγραμμα Ρυθμικής Γυμναστικής;	
α) 4	
β) 3	
γ) 2	
δ) δεν γνωρίζω	
16. Τι βαθμολογούν οι ομάδες - (εφορίες) κριτών;	
α) την Καλλιτεχνική Αξία (τη χορογραφία, την σχέση μουσικής και κίνησης και συγκεκριμένης αξίας «ριψοκίνδυνες» ασκήσεις) για κάθε όργανο χωριστά και την Εκτέλεση του προγράμματος (το τρόπο εκτέλεσης του προγράμματος)	
β) την Τεχνική Αξία (τις σωματικές ασκήσεις με βαθμό δυσκολίας), για κάθε όργανο χωριστά και την Εκτέλεση του προγράμματος (το τρόπο εκτέλεσης του προγράμματος)	
γ) την Τεχνική Αξία (τις σωματικές ασκήσεις με βαθμό δυσκολίας), την Καλλιτεχνική Αξία (τη χορογραφία, την σχέση μουσικής και κίνησης και συγκεκριμένης αξίας «ριψοκίνδυνες» ασκήσεις) και την Εκτέλεση του προγράμματος (το τρόπο εκτέλεσης του προγράμματος)	
δ) δεν γνωρίζω	

8η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

17. Με τον όρο Τεχνική Αξία (=το μέγιστο 10.00 βαθμοί) ενός προγράμματος εννοούμε:	
α) το μέγιστο 18 σωματικές ασκήσεις συνδυασμένες με χειρισμό του οργάνου, με συγκεκριμένο βαθμό δυσκολίας που περιλαμβάνονται σε ειδικούς πίνακες δυσκολιών και έχουν προκαθορισμένη αξία	
β) το μέγιστο 18 ελεύθερης επιλογής σωματικές ασκήσεις συνδυασμένες με χειρισμό του οργάνου χωρίς συγκεκριμένο βαθμό δυσκολίας	
γ) ελεύθερης επιλογής σωματικές ασκήσεις συνδυασμένες με χειρισμό του οργάνου απεριόριστου αριθμού	
δ) δεν γνωρίζω	
18. Ποιες είναι οι κατηγορίες σωματικών ασκήσεων για τα προγράμματα Ρυθμικής Γυμναστικής;	
α) άλματα, αναπηδήσεις ρυθμικοί βηματισμοί, στροφές στα δυο πόδια	
β) άλματα, ισορροπίες, στροφές και ασκήσεις ευλυγισίας - κυματισμών	
γ) ισορροπίες στα δάχτυλα των ποδιών, περάσματα από θέσεις στο έδαφος και στροφές	
δ) δεν γνωρίζω	

19. Με τον όρο Καλλιτεχνική Αξία (=το μέγιστο 10.00 βαθμοί) ενός προγράμματος εννοούμε:	
α) τα Ειδικά Καλλιτεχνικά Χαρακτηριστικά, συγκεκριμένης αξίας «ριψοκίνδυνες» ασκήσεις μαζί με ασκήσεις ειδικού χειρισμού των οργάνων (Ειδικά Καλλιτεχνικά Χαρακτηριστικά - π.χ. δύσκολα πετάγματα και λαβές εκτός οπτικού πεδίου ή κατά τη διάρκεια αλμάτων, κυλίσματα, χτυπήματα στο έδαφος κατά τη διάρκεια δύσκολων σωματικών ασκήσεων κ.λ.π.)	
β) τη χορογραφία, τη μουσική συνοδεία και συγκεκριμένης αξίας «ριψοκίνδυνες» ασκήσεις μαζί με ασκήσεις ειδικού χειρισμού των οργάνων (Ειδικά Καλλιτεχνικά Χαρακτηριστικά -π.χ. δύσκολα πετάγματα και λαβές εκτός οπτικού πεδίου ή στη διάρκεια αλμάτων, κυλίσματα, χτυπήματα στο έδαφος κατά τη διάρκεια δύσκολων σωματικών ασκήσεων κ.λ.π.)	
γ) τη μουσική συνοδεία, τη χορευτική ικανότητα και την έκφραση της αθλήτριας	
δ) δεν γνωρίζω	
20. Τι είδους μουσική σύνθεση χρησιμοποιείται για τα προγράμματα Ρυθμικής Γυμναστικής;	
α) μόνο από ένα μουσικό όργανο	
β) μείξη διαφορετικών μουσικών κομματιών και με τραγούδια	
γ) ένα μουσικό κομμάτι ή μείξη αρμονικών μουσικών κομματιών χωρίς τραγούδι.	
δ) δεν γνωρίζω	
21. Με τον όρο Εκτέλεση (=το μέγιστο 10.00 βαθμοί) ενός προγράμματος εννοούμε:	
α) τον τρόπο εκτέλεσης των σωματικών ασκήσεων και του χειρισμού του οργάνου και τα πιθανά λάθη (πτώση αθλήτριας ή οργάνου, κόμπος στο σχοινάκι ή τη κορδέλα, απώλεια ισορροπίας κ.λ.π.)	
β) τον τρόπο εκτέλεσης των σωματικών ασκήσεων και τα πιθανά λάθη	
γ) το χειρισμό του οργάνου και τα πιθανά λάθη	
δ) δεν γνωρίζω	

9^η ΕΝΟΤΗΤΑ - ENSEMBLE	
22. Πόσες αλλαγές των οργάνων θα πρέπει να υπάρχουν υποχρεωτικά σε ένα ομαδικό πρόγραμμα;	
α) 6	
β) 7	
γ) 8	
δ) δεν γνωρίζω	

10^η ΕΝΟΤΗΤΑ - ΠΟΙΝΕΣ		
23. Ποια στοιχεία από τα παρακάτω τιμωρούνται με ποινές;	Ναι	Όχι
α) πτώση οργάνου και ανάκτηση (πιάσιμο) του μετά από 2 ή 3 βήματα		
β) πιάσιμο (ανάκτηση) του οργάνου με τα δύο χέρια πίσω από τη πλάτη		
γ) πιάσιμο (ανάκτηση) του οργάνου σε θέση στο έδαφος με τα πόδια		
δ) απώλεια ισορροπίας της αθλήτριας και στήριξη της στο όργανο ή στο χέρι		
ε) εκούσια πτώση οργάνου αναπήδηση στο έδαφος και ανάκτηση του		
στ) τέλος του προγράμματος (τελευταία κίνηση της αθλήτριας) μετά το τέλος της μουσικής;		
ζ) έξοδος από τον αγωνιστικό τάπητα οργάνου ή αθλήτριας κατά τη διάρκεια του προγράμματος		

Αγόρι	Κορίτσι			
Ηλικία:	13-15 ετών	16 και πάνω		
Ασχολήθηκες στο παρελθόν με κάποιο άθλημα; Ναι ☐ Όχι ☐ Αν ναι με ποιο; _____				
Ασχολείσαι τώρα με κάποιο άθλημα;				
Αν ναι με ποιο;				
Σε τι επίπεδο; Αθλητής:	Αναφυχή:	Άλλο:		
Πιστεύεις ότι η γνώση σου για την Ρυθμική Γυμναστική:	Πολύ καλή	Καλή	Μέτρια	Ελάχιστη
Έχεις παρακολουθήσει αγώνες Ρυθμικής Γυμναστικής;	Ναι	Όχι		
Ποια ήταν η πηγή πληροφόρησης σου;	Τηλεόραση	Γήπεδο	Άλλο	